

Den nuværende hovedbygning er opført i 1635 af den velstillede Niels Krag. Bygningen var oprindelig med svungne gavle i sandsten og havde et tårn i det nordøstlige hjørne. Tårn og sandstensgavle blev nedrevet i forbindelse med en modernisering i begyndelsen af 1700-tallet. Indgangspartiet og vestfløjen med bindingsværk er kommet til i midten af 1700-tallet.

Kås har gennem tiden haft mange ejere. Herregården var i flere århundreder ude af Kås slægtens eje, men i 1900-tallet kom gården igen for en kort periode i Mur-Kås slægtens eje. Arkivar Henrik Eickstädt Banner Kås købte gården i 1914 og gennemførte under sit korte ejerskab en istandsættelse af herregården.

Herregården er i dag ejet af Færchfonden. De gamle voldgrave, der i 3 niveauer leder vandet ned til Kås Sø, er blevet genetablerede, og såvel hoved- som sidefløj er istandsatte.

Vandreturen er på 10,1 km

Hunde skal føres i snor

Afmærkning: Pæle m. blå afmærkning

Handicapvenlig: Nej

Yderligere oplysninger om vandreture og naturstier kan fås ved henvendelse til SkiveEgnens Erhvervs- og Turistcenter, tlf. 9752 3266 eller til Skive Kommune på e-mail: stier@skivekommune.dk.

Denne folder er udarbejdet af Skive Kommune med støtte fra EU og Friluftsrådet

SKIVEKOMMUNE

Halvøen Kås og Ålbæk Strand

1. Halvøen Kås

Landskabet på Kås halvøen er en blanding af gamle morænebakker og hævet havbund. I stenalderhavets tid var Kås halvøen en lille samling øer i Limfjorden.

For at bevare de specielle landskabstyper på halvøen drives jorden ekstensivt med græssende får, kødkvæg og stude. Studeavl har mange steder i Salling været en fremherskende driftsform op gennem tiden, og området giver et godt billede af, hvordan Salling må have set ud, da studeavl var dominerende på egnen.

Halvøen med sø, skov, strandenge og hede giver tilsammen en meget varieret flora og fauna. Området er yngleområde for mose-, eng- og strandengsfugle samt

træklokalitet for andefugle. Man kan se grågæs, fiskehejrer, ryler, hjejler og mange flere. Der er desuden observeret mange rovfuglearter på halvøen f.eks. tårnfalke og fiskeørne. Området er også rig på sommerfuglearter.

På halvøens græshede findes der 18 gravhøje. Kås halvøen er fredet under særlige fredningsbestemmelser, der ikke giver offentligheden adgang, men det er tilladt at følge ruten rundt langs stranden.

2. Ålbæk Strand

Ålbæk Strand er meget børnevenlig og har i flere år haft Blå Flag. Tæt ved stranden ligger Limfjords Camping og Vandland. Her er et stort indendørs vandland, cafeteria, butik og legeplads.

3. Langhøj

Ved Ålbæk er det muligt at komme tæt på en stor langhøj. Langhøje er ret sjældne, og denne er ca. 70 meter lang. Højen er sandsynligvis fra yngre stenalder, men man ved det ikke med sikkerhed, idet højen ikke har været grundigt undersøgt. Markvejen, der går forbi langhøjen, er den gamle hovvej til herregården Kås.

4. Kås Sø

Søen er dannet ved, at en landhævning har afspærret fjorden med en strandvoldslette. Omkring søen er der fundet bopladser fra ældre stenalder.

5. Kås Skov

Kås Skov er en egeskov og noget af det nærmeste, man i dag kan komme på urskov i Danmark. Skiftende ejere af Kås Hovedgård har kun brugt skoven sparsomt. I gamle skrifter kan man læse, at skoven ikke var matrikuleret, fordi den ikke havde oldengivende træer, og dermed ikke kunne ernære svin.

En af ejerne M.P. Wandborg, der erhvervede Kås i 1769, forsøgte at drive skoven med henblik på gavntømmer og brændsel, men alt i alt har skoven fået lov til at stå urørt. I dag er skoven en meget benyttet forskningslokalitet, fordi den er hjemsted for organismer, der kun findes i ældgamle skove, bl.a. huser egetræernes bark ikke mindre end 110 lavarter.

6. Kås Hoved

Geologiske undersøgelser viser aflejring fra hele 3 istider i kystlinjen ved Kås Hoved. I området findes der flere sjældne planter, bl.a. er det muligt at se den fredede strandhornskulpe, der er en gulblomstret slægtning til valmuen. Desuden er der mange sommerfuglearter.

Strandhornskulpe

7. Kås Hovedgård.

Herregården Kås stammer fra begyndelsen af 1300-tallet og er stamsæde for Kås-slægten. Den ældste gren er Sparre-Kåserne, hvis våbenskjold er forsynet med en sparre (vinkel). Grundet slægtsforbindelser med Reventlov slægten tilføres våbenskjoldet murtinder, og slægten får navnet Mur-Kåserne. Selvom Kås ligger afsides, har ejerne været betydelige folk, mange har været assessorer ved Viborg Landsting.

Under Grevens Fejde i 1534 blev Kås sammen med mange andre herregårde i Jylland brændt ned af Skipper Klements bondehær. Efter at bondeoprøret var blevet nedkæmpet, blev den daværende ejer, Jens Hvas, henrettet i Viborg, beskyldt for at have støttet Skipper Klement, selvom tilslutningen til bøndernes sag sandsynligvis er sket under tvang.

